

Obelisc i creu del Morral

Sant Hipòlit de Voltregà

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Turó del Morral - Punta de la Creu del Morral
Emplaçament
Alçada: A ponent del nucli urbà, dalt del turó del Morral, a la seva banda est
622m

Coordenades:

Latitud: 42.01672
Longitud: 2.23279
UTM Est (X): 436478
UTM Nord (Y): 4651917

Classificació

Número de fitxa 08215 - 129
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1901
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Hipòlit de Voltregà
Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dj., 12/03/2020 - 01:00

Descripció

Creu formada per un basament de pedra de planta quadrada, assentat damunt de l'aflorament de les margues que caracteritzen el turó. Consta d'un pedestal de planta quadrada bastit amb carreus de pedra de grans dimensions i rematat amb un capitell motllurat força degradat. Damunt seu s'aixeca un pilar de secció quadrada bastit amb carreus de pedra ben desbastats, amb un desenvolupament lleugerament piramidal i coronat per una coberta apuntada de pedra disposada a mode de piràmide. El conjunt està coronat amb una creu llatina de ferro amb els extrems dels braços decorats amb motius florals i una peça central de forma ovalada amb la inscripció "SANTA MISIION" i una data força degradada, tot i que s'intueix que és de finals del segle XIX. Alhora, aquesta peça està pintada amb els colors de la senyera catalana en ambdós costats. El conjunt té una alçada aproximada d'entre 8 i 12 metres, fet que provoca que sigui un punt emblemàtic visible des de bona part del terme municipal.

Excavats als voltants del basament de l'estructura es conserven tres forats de planta quadrada, que probablement es corresponguin amb els anclatges d'una antiga bastida muntada per a la seva construcció, tot i que el fet que la pròpia estructura serveixi de fita de terme amb el municipi de les Masies de Voltregà fa pensar que podrien ser les restes d'antigues fites de terme també.

A la banda de llevant i migdia de l'estructura, i col·locats posteriorment, hi ha uns bancs de formigó disposats en els límits del vessant del turó, que permeten la contemplació d'una bona panoràmica del Voltreganès i de la Plana de Vic. Aquest desnivell està protegit amb una barana simple de tub d'hacer galvanitzat.

Observacions:

S'hi accedeix per la vessant de migdia del turó, mitjançant un sender (PR-C 49) que voreja el paratge de la font de la Sala per la seva banda de tramuntana. També s'hi pot accedir des del camí de Serratosa, seguint el camí que davalla lleugerament en direcció est fins a la creu.

Història

A començaments de l'estiu de l'any 1901, el sacerdot de la parròquia de Sant Hipòlit, Josep Tanyà, va obrir una subscripció popular per erigir una creu en el punt més alt de la vila. Aquestes creus foren promogudes pel Papa Lleó XIII, amb la intenció que fossin construïdes als llocs més elevats de les parròquies, per a celebrar el canvi de segle i commemorar l'Any Sant o Jubilar.

La col·locació de la primera pedra es dugué a terme el 21 de juliol de l'any 1901. De fet, dins del fons documental personal que mossèn Vicenç Esmarats va cedir a la biblioteca Marquès de Remisa de Sant Hipòlit, hi figura el següent document: "Còpia autèntica de l'acta col·locada en la primera pedra de la Creu Monumental erigida en la Parròquia de Sant Hipòlit de Voltregà". L'acta diu el següent: "Lo inolvidable y zelós Sr. Rector de esta Parroquia, Rnt Lluçia Spà Pvre. (q.e.p.d.), volént secundar lo desitg de nostre S.S Pare Lleó XIII, felisment reynánt, de que se alsian Creus en los puntos mes elevats de las Parroquias, á Jesucrist Redemptór en recort del Any Sant, fent pública aquesta voluntat, y rebuda ab entussiasme pe'ls seus feligresos, d'acort ab las dignísimas Autoritats locals, determiná alsar un Creu Monumental en aquesta muntanya, vulgarment anomenada "Lo Morral", y en aqueix mateix lloch, com á testimoni digne de la Fé cristiana, de la Esperansa católica y de la Caritat que professora la Parròquia á Cristo Redemptor del género Humá; posant solemnemént, y segons la ceremonia rituál que usa la Iglesia, la primera pedra, on lo dia vint y hú de Juriol, del any del Senyor, mil noucents hú, lo actual Sr. Ecónomo de esta Parroquia, Rnt. Joséph Tanyá Pvre., ab la cooperació del Sr. Alcalde de la població D. Joséph Audinis, u del Exm. Marquès de Palmerola D. Ignasi de Despujol, en presencia del clero y fiels de la Parroquia que ab las suas limosnas han contribuhít á alsar aquest monumént, que volen siga de eterna memoria á tots los veniders, porque uns y altres inspirantse en los exemplos de virtút que'ns doná Jesucrist en la santa Creu, nos fem participants dels merits infinits de la mateixa. Aquest es lo testimoni de fé, gratitut, y amor á Jesucrist Redemptor, dels habitants d'aquesta Parroquia, acompanyánt los nos de'ls contribuhents aquesta acta, llegida en presencia de

los concurrents, firmada y sellada a, S. Hipòlit de Voltregà á 21 de Juriól de 1901".

La creu fou inaugurada el 18 d'agost del mateix any. Prèviament, i coincidint amb la Festa Major de la vila, s'havien celebrat cinc dies d'actes religiosos de preparació. L'acte fou presidit pel bisbe Torras i Bages, les autoritats civils (alcalde Josep Audinis i Mata, de la casa de can Matas del carrer Major de Sant Hipòlit, actualment desapareguda), eclesiàstiques i judicials amb els Marquesos de Palmerola. L'orquestra de la Joventut Catòlica acompanya en el trajecte entre l'església parroquial i el turó del Morral, mentre pel camí s'anava resant el Rosari.

L'any 2011, la creu va ser objecte d'alguns treballs de neteja i restauració. També es va millorar el camí d'accés.

Bibliografia

ANGLADA I ARBOIX, Emília (2008). Noms propis del Voltreganès. Vic: Eumo Editorial, Centre d'Estudis del Voltreganès, p. 85.

BASTARDES I PARERA, Albert (1983). Les creus al vent. Barcelona: Millà, p. 54.

CASTANYER, Assumpta; ANTOLÍN, Aitor (2010). La vida quotidiana al Voltreganès. Des de l'any 1700 al 1950. [Sant Hipòlit de Voltregà]: Casa Museu del Voltreganès, p. 45.

MASFERRER I SOLER, Jordi; SARDÀ I CABERO, Xavier (1998). Una finestra oberta al passat. Recull de fotografia històrica d'Osona. [Vic]: Publicitat Montseny, p. 109.

R.M.T (1992). "La creu del Morral". <<0,97 km2>>. La revista de Sant Hipòlit de Voltregà. Any V, nº 41, març 1992.

SALVANS, Gabriel (2008). Sant Hipòlit de Voltregà. Vol de poesia. Sant Hipòlit de Voltregà: Ajuntament de Sant Hipòlit de Voltregà, p. 26.

SEGURA I CARRERA, Antoni (1991). "Pinzellades de fets transcorreguts a principis del segle en la vila de Sant Hipòlit de Voltregà". <<0,97 km2>>. La revista de Sant Hipòlit de Voltregà. Any IV, nº 31, febrer 1991, p. 6.

SERVEIS TÈCNICS MUNICIPALS (2019). "Catàleg de béns a protegir". Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Sant Hipòlit de Voltregà. Document per a l'aprovació definitiva, setembre 2019. Codi identificador: 30.06.EA.

<https://naturalocal.net/> [Consulta: 12-03-2020].

